

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології
Кафедра геоматики, землеустрою та планування територій
Державний біотехнологічний університет
Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру
Сумський національний аграрний університет
Кафедра геодезії та землеустрою
Уманський національний університет
Кафедра геодезії, картографії та кадастру
Дендрологічний парк загальнодержавного значення «Криворудський»
Хорольський ботанічний сад
Полтавський відділ Українського географічного товариства
ГО «Земельний фонд України»

Агроландшафти: інноваційні підходи у землеустрої та садово-парковому господарстві

Збірник статей
III Всеукраїнської
науково-практичної конференції
присвяченої 125-річчю від дня народження академіка М.М. Гришка

22 квітня 2026

м. Полтава

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології
Кафедра геоматики, землеустрою та планування територій
Державний біотехнологічний університет
Кафедра управління земельними ресурсами, геодезії та кадастру
Сумський національний аграрний університет
Кафедра геодезії та землеустрою
Уманський національний університет
Кафедра геодезії, картографії та кадастру
Дендрологічний парк загальнодержавного значення «Криворудський»
Хорольський ботанічний сад
Полтавський відділ Українського географічного товариства
ГО «Земельний фонд України»

АГРОЛАНДШАФТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ЗЕМЛЕУСТРОЇ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

присвячена 125-річчю від дня народження академіка М.М. Гришка

*Збірник статей
III Всеукраїнської науково-практичної конференції*

Полтава, 22 квітня 2026 року

УДК 712.24:001.895:332.3:712.253

DOI <https://dx.doi.org/10.5281/zenodo.20266140>

Рекомендовано до друку вченою радою
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 10 від 26 травня 2026 року)

Редакційна колегія:

Шевчук С. М., доктор географічних наук, професор (головний редактор);
Маренич М. М., доктор сільськогосподарських наук, професор;
Гапон С. В., доктор біологічних наук, професор;
Ляшенко Д. О., доктор географічних наук, професор;
Кошкалда І. В., доктор економічних наук, професор;
Кисельов Ю. О., доктор географічних наук, професор;
Капінос Н. О., кандидат економічних наук, доцент,
Домашенко Г. Т., кандидат технічних наук, доцент;
Чувпило В. В., кандидат наук з державного управління, доцент;
Нагорна С. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент;
Гапон Ю. В., кандидат біологічних наук, старший викладач;
Куришко Р. В., старший викладач.

A26 Агроландшафти: інноваційні підходи у землеустрої та садово-парковому господарстві: збірник статей III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 22 квітня 2026 р.). Полтава, 2026. 407 с.

У збірнику статей III Всеукраїнської науково-практичної конференції висвітлено результати досліджень та інноваційні підходи у геодезії, землеустрої, плануванні територій садово-паркових та лісових агроландшафтів. Видання може бути корисним для викладачів закладів вищої освіти, фахівців-практиків, здобувачів вищої освіти.

За достовірність та оригінальність опублікованих матеріалів відповідальність несуть автори. Матеріали опубліковані у авторській редакції.

ISBN 978-617-8797-30-0

© Полтавський державний аграрний університет, 2026
© Автори статей, 2026

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ	13
Самородов Віктор Миколайович, Кигим Світлана Леонідівна <i>Академік Микола Гришко (1901 – 1964): особистість і діяльність</i>	13
Макуха Максим Григорович <i>Інвентаризація та порівняльна оцінка вікових дубів (<i>Quercus robur</i> L.) Полтавської територіальної громади: сучасні методи документації та охорона природної спадщини</i>	17
Гапон Світлана Василівна, Гапон Юрій Васильович, Пархоменко Наталія Олександрівна <i>Фіторизноманіття трав'янистого покриву парку пам'ятки садово- паркового мистецтва місцевого значення «Парк аграрного технікуму» Полтавського державного аграрного університету</i>	21
Шевчук Сергій Миколайович <i>Модель просторово-часового аналізу агроландшафтів за допомогою ЕО Browser (на прикладі території землекористування ДП ДГ «Степне»)</i>	24
Чувпило Вадим Вікторович <i>Цифрова трансформація кадастрового забезпечення в умовах ринку земель сільськогосподарського призначення</i>	29
Іванов Ілля Русланович, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович <i>Застосування GPS у сучасній геодезії</i>	34
Глухота Віталій Олександрович, Коросташова Наталія Іванівна <i>Геопросторовий аналіз трансформації ландшафтів Горішньоплавнівської громади Полтавської області</i>	36
Глухота Віталій Олександрович, Марченко Іван Олександрович <i>Моніторинг деградації прибережних ландшафтів та акваторій методами ДЗЗ в умовах воєнного стану</i>	39
СЕКЦІЯ 1. ЗЕМЛЕУСТРІЙ, УПРАВЛІННЯ АГРОЛАНДШАФТАМИ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	43
Кілінська Клавдія Йосифівна, Сухий Петро Олексійович, Заячук Мирослав Дмитрович <i>Агроландшафти Карпато-Подільського регіону України</i>	43
Денисик Григорій Іванович, Денисик Богдан Григорович <i>Врахування зональності польових ландшафтів у їх раціональному використанні</i>	48
Ясінецька Ірина Анатоліївна, Кушнірук Тетяна Миколаївна <i>Механізми відновлення деградованих агроландшафтів у системі землеустрою</i>	50
Кошкалда Ірина Віталіївна, Ряснянська Альона Миколаївна <i>Поєднання інструментів просторового планування та землеустрою у забезпеченні сталості агроландшафтів</i>	53

Ступень Назар Михайлович, Князь Олександр Вікторович, Садовий Іван Іванович	
<i>Лісосмуги як інструмент виконання вимог регламенту ЄС: на прикладі Харківської області</i>	56
Боровик Петро Миколайович, Шемякін Михайло Васильович, Удовенко Ірина Олександрівна	
<i>Складнощі землевпорядного проектування на територіях зі сформованими агроколандшафтами</i>	60
Капінос Наталія Олександрівна, Токар Вікторія Вікторівна	
<i>Територіально-просторове планування як інструмент сталого розвитку землекористування</i>	62
Домашенко Галина Тимофіївна	
<i>Геодезичне забезпечення сталого розвитку агроландшафтів у системі управління земельними ресурсами</i>	64
Мирончук Катерина Василівна, Казімір Іван Іванович	
<i>Еволюційні етапи формування систем полезахисних лісомеліорацій в Україні: від історичних ініціатив до сучасних викликів</i>	67
Анурова Оксана Олександрівна	
<i>Експертне забезпечення землеустрою в системі управління територіями агроландшафті</i>	69
Бабарика Валентина Геннадіївна	
<i>Землі природно-заповідного фонду – особливий вид агроландшафтів України</i>	72
Дубина Юрій Олексійович, Зубков Володимир Григорович, Старишко Дар'я Володимирівна	
<i>Проекти землеустрою щодо оренди земельних ділянок як інструмент створення екологічного землекористування</i>	75
Ласло Оксана Олександрівна	
<i>Адаптація агроландшафтів до посушливих умов: роль інноваційних технологій управління водними ресурсами</i>	79
Sopov Dmytro, Mishchenko Maksym	
<i>Methodological principles of land management of agricultural enterprises</i>	81
Нагорна Світлана Вікторівна	
<i>Ренатуралізація міських територій як сучасний напрям розвитку урбаністичних ландшафтів</i>	83
Степаненко Тетяна Олександрівна	
<i>Роль землеустрою у розвитку органічного сільського господарства</i>	86
Гранько Наталія Юріївна, Домашенко Галина Тимофіївна	
<i>Геодезичне забезпечення кадастру нерухомості урбанізованих територій міста Полтава: підвищення точності координат і визначення площ</i>	90
Палінчак Анастасія Володимирівна, Чувпило Вадим Вікторович	
<i>Особливості комплексного дослідження системи нормативної грошової оцінки земель в Україні</i>	93

Сторчай Владислав Русланович, Домашенко Галина Тимофіївна	
<i>Геодезичний моніторинг лінійних об'єктів у контексті післявоєнного відновлення інфраструктури України</i>	97
Голуб-Маковецька Ірина Анатоліївна, Чувпило Вадим Вікторович, Близень Михайло Олександрович	
<i>Тенденції та перспективи розвитку ринку земель в Україні</i>	100
СЕКЦІЯ 2. ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЛАНУВАННІ АГРОЛАНДШАФТІВ	104
Прокопенко Наталія Іванівна, Сердюк Владислав Олександрович	
<i>Оцінка стану земельних ресурсів району за картографічними даними</i>	104
Скрячко Володимир Володимирович	
<i>Інформаційно-аналітичні підходи до оцінювання стану землекористування територіальних громад</i>	107
Ласло Оксана Олександрівна	
<i>Моніторинг агрохімічних показників ґрунтів як основа управління агроландшафтами урбанізованих територій (на прикладі м. Полтава)</i>	110
Прокопенко Наталія Іванівна, Зелюкін Антон Миколайович	
<i>Оцінка стану агроландшафтів із застосуванням вегетаційного індексу Ndvi на основі супутникових даних</i>	112
Куришко Роман Валентинович	
<i>3D-моделювання територій агроландшафтів на основі геопросторових даних</i>	115
Панченко Катерина Степанівна, Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Просторове планування відновлення зруйнованих територій після воєнних дій з використанням ГІС та ДЗЗ</i>	119
Олійник Роман Олександрович, Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Картографічні матеріали зонування території міста Полтава</i>	122
Мовчан Володимир Васильович, Курочка Надія Вадимівна	
<i>Збереження цінних степових ділянок в умовах агроосвоєних лісостепових ландшафтів (на прикладі степової балки «Кип'яча»)</i>	127
Музичук Анна Михайлівна	
<i>Точне землеробство як сучасний підхід до управління агроландшафтами</i>	132
Падалка Вікторія Вячеславівна, Рябошапка Тетяна Юріївна	
<i>Дистанційний моніторинг змін агроландшафтів в умовах ведення бойових дій</i>	134
Соколова Валентина Валентинівна, Калугін Марк Олександрович	
<i>Міждисциплінарний підхід у підготовці фахівців: досвід взаємодії майбутніх землевпорядників та фахівців в сфері садово-паркового господарства</i>	141
Куришко Роман Валентинович	
<i>Підвищення ефективності геодезичних робіт землевпорядних підприємств на основі цифрових технологій</i>	144

Кушнір Софія, Кушнір Наталія	
<i>Автоматизоване виділення крон дерев із використанням Mask r-CNN та супутникових знімків високої роздільної здатності на прикладі ботаніко-географічної ділянки «Далекий Схід» у НБС НАНУ</i>	148
Кушко Андрій Володимирович, Домашенко Галина Тимофіївна	
<i>Планово-картографічне забезпечення впорядкування території населеного пункту</i>	151
Петренко Петро Вадимович, Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Методичні підходи до використання ДЗЗ для моніторингу змін у землекористуванні</i>	154
СЕКЦІЯ 3. ОБ'ЄКТИ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ВИДИ АГРОЛАНДШАФТІВ	158
Чувікіна Наталія Валеріївна	
<i>Ідеї академіка М.М. Гришка у створенні перших проєктів будівництва Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України</i>	158
Буйдін Юрій Валерійович	
<i>Історичні аспекти формування структури колекцій відділу квітничково-декоративних рослин Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України від початку заснування до сьогодення</i>	162
Самородов Віктор Миколайович, Шиян Олена Олексіївна	
<i>Є. С. Гуржій (1906–1983) – полтавська учениця та соратниця академіка М. М. Гришка</i>	167
Колесніченко Олена Валеріївна, Рашковська Юлія Василівна, Морозько Анастасія Петрівна	
<i>Реабілітаційні сади як локації збереження біорізноманіття</i>	171
Онїшко Валентина Володимирівна	
<i>Студентські дослідження агроландшафтів: від наукового пошуку до практичних інновацій</i>	173
Піхало О. В., Богданович А. Р.	
<i>Використання культиварів <i>Hydrangea paniculata</i> в агроландшафтах міських територій Київщини</i>	177
Кунпан Ліліана Володимирівна	
<i>Проектування терапевтичних садів як інноваційних об'єктів садово-паркового господарства</i>	180
Кушнірук Тетяна Миколаївна, Петрище Ольга Іванівна, Додурич Валерій Васильович	
<i>Використання плодових та ягідних культур у декоративних композиціях міських парків</i>	184
Майорова Тетяна Іванівна, Біла Юлія Миколаївна	
<i>Сенсорні сади як новий тип агроландшафту: тактильні, ароматичні та звукові композиції у сучасних парках та умовах</i>	187

Шевніков Микола Янаєвич	
<i>Таксономічна структура дендрофлори парку ВСП «Аграрно-економічного фахового коледжу Полтавського державного аграрного університету</i>	190
Рокіта Дарія Ігорівна, Цепур Єлизавета Олександрівна, Войцехівська Олена Василівна	
<i>Виставкові сади як концептуальний простір сучасної ландшафтної архітектури</i>	198
Швиденко Інна Миколаївна	
<i>Ландшафтна організація центрального парку міста Охтирка Сумської області</i>	202
Самородов Віктор Миколайович, Халимон Олена Володимирівна	
<i>Магнолія Кобус у Полтаві: перші підсумки півстолітньої інтродукції</i>	206
Красовський Володимир Васильович, Малигін Максим Сергійович, Федько Роман Миколайович, Черняк Таїсія Василівна	
<i>Основні аспекти формування локацій <i>Camellia sinensis</i> (L.) Kuntze для збереження виду в Україні</i>	209
Баган Алла Василівна	
<i>Аналіз сортименту хризантеми шовковицелистої (<i>Chrysanthemum x morifolium</i>)</i>	112
Гапон Юрій Васильович, Пархоменко Наталія Олександрівна	
<i>Стан та особливості проведення відновлювальних робіт газонів у м. Полтава</i>	216
Білик Олена Миколаївна	
<i>Природні складові агроландшафтів як джерело цінних для науки зразків</i>	220
Моложон Каріна Олександрівна	
<i>Сучасні підходи до проектування квітників у структурі агроландшафтів</i>	224
Коваленко Нінель Павлівна, Поспелова Ганна Дмитрівна, Гуска Анастасія Іванівна	
<i>Науково-теоретичні та прикладні аспекти використання трав'янистих півоній у ландшафтному дизайні</i>	227
Шевчук Мирослав Сергійович, Сорокіна Ірина Валентинівна	
<i>Екосистемні засади лісовідновлення післяпожежних лісових ландшафтів</i>	232
Гапон Юрій Васильович, Пархоменко Наталія Олександрівна	
<i>Особливості топіарних форм і їх формування з ялівця <i>Juniperus</i> sp.</i>	236
Пугачова Ірина Ярославівна	
<i>Їстівні рослини саду та городу в структурі освітнього агроландшафту: формування екологічної культури харчування</i>	241
Ловко Сергій Павлович, Гапон Світлана Василівна	
<i>Екосистемний підхід у плануванні рекреаційних територій</i>	246
Марініч Любов Григорівна, Калько Владислав Володимирович	
<i>Роль люцерна посівної у ландшафтному озелененні</i>	249
Морозько Анастасія Петрівна, Вахрушкін Володимир Семенович, Колесніченко Олена Валеріївна	
<i>Використання ліани <i>Hedera helix</i> L. як ґрунтопокривного виду рослин</i>	252

Гапон Василь Васильович, Дудник Ольга Миколаївна <i>Теоретико-практичні аспекти формування корекційно-розвиткового екосередовища: досвід спеціальної школи №39 міста Полтави</i>	255
СЕКЦІЯ 4. СТУДЕНТСЬКІ ПРОЄКТИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ У ЗЕМЛЕУСТРОЇ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ	260
Берлет Микита Миколайович, наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна <i>Використання супутникових знімків для моніторингу стану сільськогосподарських угідь</i>	260
Бужинська Світлана Вікторівна, наук. кер. – Нагорна Світлана Вікторівна <i>Проблематика інвентаризації земель природно-заповідного призначення</i>	262
Васюков Дмитро Денисович, наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна <i>Аналіз рельєфу місцевості на основі цифрових моделей, створених за даними srtm</i>	265
Великород Дар'я Віталіївна, наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна <i>ГІС-аналіз змін землекористування в умовах воєнного стану в Україні</i>	267
Вережак Єлизавета Василівна, наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович <i>Визначення несанкціонованих сміттєзвалищ за даними дистанційного зондування землі</i>	270
Губіна Вікторія Миколаївна, наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна <i>Механізми адаптації системи оцінки земель до умов функціонування відкритого ринку</i>	273
Демидко Ярослав Романович, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович <i>Використання сучасних геодезичних приладів у землеустрої агроландшафтів</i>	275
Дерев'янку Віталій Вікторович, наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович <i>Використання новітніх приладів для потреб геодезичного забезпечення відведення земельних ділянок</i>	278
Диченко Владислав Вадимович, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович <i>Складання топографічного плану за матеріалами дистанційного зондування землі</i>	283
Дмитренко Таміла Ігорівна, наук. кер. – Куришко Роман Валентинович <i>Використання мереж RTK-станцій для оперативного винесення в натуру меж нових агроландшафтних масивів</i>	286

Дрофа Іван Сергійович , наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Сучасні тренди розвитку картографії: від класичних вимірювань до цифрових двійників агроландшафтів</i>	288
Дубіна Дмитро Олександрович , наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Раціональне використання земель сільськогосподарського призначення в Україні: організаційно-екологічний підхід</i>	291
Загорулько Костянтин Володимирович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Лазерне сканування як інструмент геодезичного забезпечення землеустрою</i>	294
Коновал Дмитро Сергійович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Використання безпілотних літальних апаратів у геодезичних роботах агроландшафтів</i>	297
Конякін Анатолій Віталійович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Геоінформаційні системи (GIS) у плануванні території</i>	299
Кохан Костянтин Анатолійович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Електронні тахеометри у геодезичному забезпеченні агроландшафтів</i>	303
Кочубей Артем Максимович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Застосування 3D-сканерів у геодезичному забезпеченні землеустрою</i>	307
Кравченко Софія Романівна , наук. кер. – Домашенко Галина Тимофіївна	
<i>Геоінформаційний моніторинг стану агроландшафтів як основа прийняття управлінських рішень у землеустрої</i>	309
Литвиненко Віталіна Сергіївна , наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна	
<i>Застосування БПЛА у землеустрої в умовах обмеженого доступу до території</i>	312
Лугова Анастасія Олександрівна , наук. кер. – Прядка Тетяна Миколаївна	
<i>Трансформація планово-картографічного забезпечення територіального планування в умовах цифровізації та просторової інтеграції</i>	315
Мироненко Віта Вікторівна , наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна	
<i>Роль державного земельного кадастру у забезпеченні ефективного управління земельними ресурсами України</i>	317
Музикін Матвій Олександрович , наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна	
<i>Територіальна організація землекористування громад</i>	319

Присяжнюк Дмитро Сергійович , наук. кер. – Нагорна Світлана Вікторівна	
<i>Сучасні методи дослідження руслових процесів річок із використанням дистанційного зондування землі</i>	321
Ремига Роман Євгенович , наук. кер. – Шевчук Сергій Миколайович	
<i>Економіко-правові основи грошової оцінки земель різного цільового призначення</i>	324
Садовський Кирило Іванович , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Радарне дистанційне зондування (SAR) для потреб землевпорядкування</i>	327
Садовський Кирило Іванович , наук. кер. – Чувпило Вадим Вікторович	
<i>Створення баз геоданих для управління земельними ресурсами об'єднаних територіальних громад</i>	330
Столярчук Вікторія Юріївна , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Сучасні геодезичні прилади як основа ефективного землеустрою агроландшафтів</i>	333
Ступак Ірина Юріївна , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Сучасні методи геодезичних вимірювань у землеустрої територій</i>	337
Суховерхова Дарина Віталіївна , наук. кер. – Капінос Наталія Олександрівна	
<i>Оцінка пошкоджень територій України внаслідок бойових дій за даними дистанційного зондування землі</i>	339
Чечель Валерія Вячеславівна , наук. кер. – Нагорна Світлана Вікторівна	
<i>Інвентаризація земель різного цільового призначення в межах територіальної громади як основа ефективного управління земельними ресурсами</i>	342
Шевченко Єлизавета Едуардівна , наук. кер. – Куришко Роман Валентинович	
<i>Застосування топографо-геодезичних методів у плануванні територій</i>	345
Величко Ангеліна Іванівна , наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна	
<i>Перспективи використання шавлії мускатної (<i>Salvia Sclarea L.</i>) у сучасних агроландшафтах та об'єктах садово-паркового господарства</i>	348
Гордієнко Діана Андріївна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Сортове різноманіття чайно-гібридних троянд в озелененні міста Полтави</i>	350
Греков Євген Вадимович , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Глід (<i>Crataegus L.</i>), його декоративність та використання в озелененні</i>	353
Дидика Тетяна Віталіївна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Волошки, їх використання, декоративність</i>	356
Дмитришина Олександра Віталіївна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Видове різноманіття декоративних злаків в озелененні міста Полтава</i>	360
Клюєва Дар'я Миколаївна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна	
<i>Гліцинія китайська в садово-парковому господарстві: особливості вирощування та перспективи використання</i>	363

Клюшник Ірина Олександрівна , наук. кер. – Баган Алла Василівна <i>Використання чорнобривців (<i>Tagetes L.</i>) у садово-парковому господарстві</i>	368
Козуб Валентина Іллівна , наук. кер. – Нагорна Світлана Вікторівна <i>Декоративні субтропічні плодові рослини колекції Хорольського ботанічного саду: особливості інтродукції та перспективи використання</i>	370
Мартінова Анна Сергіївна , Мартінов Кирило Анатолійович , наук. кер. – Баган Алла Василівна <i>Особливості використання систем автоматичного поливу в інтер'єрному фітодизайні</i>	373
Мироненко Еріка Юріївна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Озеленення м. Загреб (Хорватія). Особливості флори</i>	376
Мякішева Марина Віталіївна , наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна <i>Об'єкти садово-паркового господарства як види агроландшафтів</i>	379
Павлюк Анастасія Олександрівна , наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна <i>Мінімалізм у ландшафтному дизайні: переваги та недоліки</i>	382
Перетятко Яна Олександрівна , Литвиненко Надія Миколаївна , наук. кер. – Баган Алла Василівна <i>Прояв сортових ознак рослин роду <i>Rosa L</i></i>	384
Рощепа Данііл Олександрович , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Декоративність та життєвість видів роду <i>Prunus</i> в умовах урбанізованого середовища м. Полтави</i>	387
Стеблівська Олександра Олександрівна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Спірея: універсальний чагарник для створення динамічних композицій</i>	390
Стешина Софія Русланівна , наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна <i>Застосування ГІС-технологій та дистанційного зондування землі для моніторингу зелених насаджень Корпусного парку</i>	393
Тараненко Мілана Тарасівна , наук. кер. – Панченко Катерина Степанівна <i>Інтеграція ГІС та відкритих супутникових даних для динамічного моніторингу міських зелених просторів (на прикладі студентського парку м. Полтава)</i>	395
Фоменко Світлана Володимирівна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Біологічні особливості, агротехніка вирощування магнолії та методи її розмноження в умовах садово-паркового господарства</i>	398
Хоцька Анастасія Євгенівна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Особливості розвитку промислового квітникарства на полтавщині</i>	401
Черватюк Діана Анатоліївна , наук. кер. – Гапон Світлана Василівна <i>Самшит вічнозелений як формоутворюючий елемент у садово-парковому дизайні</i>	404

більше наукових досліджень проводиться з метою кращого розуміння механізмів дії антиоксидантів, переваг, пов'язаних з антиоксидантною здатністю, та найкращого способу оптимізації таких властивостей [4].

З рослини *C. sinensis* отримують наступні види чаю: білий, зелений, жовтий, улун, чорний (червоний) та постферментований, які відрізняються перш за все ступенем ферментації [5]. Нинішнім експериментальним продуктом переробки сировини чайної плантації Жорнина є сильно ферментований улун «Червений Шаркань»®, який виготовляється за сталою ручною технологією, що була розроблена і вдосконалена в 2015–2020 роках. Основні технологічні етапи виробництва улунів: зав'ялювання, скручування, ферментація / аерація, сушіння [6]. Технологія сильно ферментованих улунів поєднує в собі особливості процесу виробництва та якісні особливості як улунів, так і чорного (червоного) чаю [7, 8]. Тривають експериментальні напрацювання технології виробництва зеленого, червоного чаїв та слабо ферментованого улуну.

Список використаних джерел: 1. Малигін М.С., Ачасов А.Б. Оцінка потенційно токсичних та есенціальних елементів в українському чаю. *Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта – наука – виробництво – 2024* : тези доп. XXVI Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 16–17 трав. 2024 р.). Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 48–50. 2. Annual Bulletin of Statistics 2024 / International Tea Committee. London : ITC, 2024. 142 p. 3. Oliveira A.P., Guimaraes A.L., Oliveira Junior R.G., Quintans J. S.S. et al. *Camellia sinensis* (L.) Kuntze: A Review of Chemical and Nutraceutical Properties. *Natural products : research reviews* / ed. V. K. Gupta. India : Daya Publishing House, 2016, Vol. 4. 21–62. 4. Tea – Classification of tea types : ISO 20715:2023. [Publ. 2023-03]. Geneva : International Organization for Standardization, 2023. 15 p. 5. Малигін М.С. Досвід вирощування чаю (*Camellia sinensis*) в Україні : екологічний аспект : магістерська робота / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Харків, 2024. URL: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.29861.97761> (дата звернення: 15.04.2026). 6. Compendium of Guidelines for Tea (*Camellia sinensis*): Issue 5 / THIE – Tea and Herbal Infusions Europe. Hamburg : THIE, 2018. 8. Red Oolong tea. Taiwan Tea and Beverage Research Station. URL: <https://www.tbars.gov.tw/en/ws.php?id=4866> (date of access: 15.04.2026).

АНАЛІЗ СОРТИМЕНТУ ХРИЗАНТЕМИ ШОВКОВИЦЕЛИСТОЇ (*Chrysanthemum x morifolium*)

Баган Алла Василівна, к. с.-г. н., доцент

alla.bagan@pdau.edu.ua

Полтавський державний аграрний університет

Для садово-паркового господарства важливим є збільшення асортименту сортового складу декоративних культур із високими декоративними якостями, тривалим періодом цвітіння, різного напрямку використання.

Хризантеми як декоративна культура широко використовуються для озеленення населених пунктів, садів парків тощо. Ці рослини виділяють за тривале, пишне і різнокольорове цвітіння до пізніх осінніх заморозків. Цінними

є сорти із суцвіттями, що не потребують додаткового освітлення [4].

Для клумб із постійним квітнуванням квітниково-декоративних культур восени поширеним є використання хризантеми шовковицелистої *Chrysanthemum morifolium* Ramat L. У декоративному садівництві низькорослі сорти (особливо кулясті хризантеми) використовують для створення щільних квітучих зон, оформлення доріжок або як яскраві акценти на передньому плані. Високорослі сорти з великими квітками висаджують групами на фоні газонів або хвойних рослин. Компактні сорти ідеально підходять для вирощування в горщиках, контейнерах та підвісних кашпо.

Хризантема шовковицелиста є однією із головних культур для промислового вирощування на зріз завдяки стійкості у вазі (до 3 тижнів). Сорти з великими поодинокими квітками (діаметром до 20 см) або гілкові (спрей) сорти є основою осінніх флористичних композицій. Крім того, деякі сорти хризантеми використовують у харчовій промисловості – сушені квітки використовують для приготування чаю, який вважається корисним для зору та очищення організму; пелюстки додають у салати або десерти як їстівний декор.

Рослини *Chrysanthemum morifolium* характеризуються високими декоративними якостями та універсальним використанням, оскільки вони добре розмножуються і пересаджуються у ґрунт на постійне місце, стійкі до хвороб, шкідників та інших несприятливих умов середовища [3]. Тому великий сортимент хризантем дає змогу підібрати необхідні сорти із тривалим періодом цвітіння та насиченою кольоровою гамою.

Метою досліджень був аналіз сортів хризантеми шовковицелистої за показниками господарської придатності та проявом морфологічних ознак.

На даний час у Державному реєстрі сортів, придатних для поширення в Україні [1], знаходиться сім сортів хризантеми шовковицелистої – ДЛФДЖРН5, ДЛФЛЕОН1, ДЛФМГНМ1, ДЛФМГНМ2, Коралове намисто, Прометей, Рожева діадема.

За даними інформаційно-довідкової системи «Сорт» [2] показник висоти рослин у досліджуваних сортів варіював у межах від 50,0 см (Рожева діадема) до 90,0 см (ДЛФМГНМ1, ДЛФМГНМ2). Поодинокі суцвіття спостерігалися у сортів ДЛФДЖРН5, ДЛФЛЕОН1, ДЛФМГНМ1, ДЛФМГНМ2, а найбільшу їх кількість відмічено у сорту Рожева діадема (80). Показник діаметру суцвіття знаходився у межах від 5,0 см (ДЛФДЖРН5) до 15,0 см (ДЛФЛЕОН1, ДЛФМГНМ1, ДЛФМГНМ2). Найкоротший період цвітіння спостерігався у сорту Коралове намисто (35 діб), а найдовший – у сортів ДЛФДЖРН5, ДЛФЛЕОН1 (50 діб). За декоративністю (99 балів) виділено сорти ДЛФДЖРН5, ДЛФЛЕОН1, ДЛФМГНМ1, ДЛФМГНМ2 (табл. 1).

Таблиця 1

Показники господарської придатності сортів хризантеми шовковицелистої *Chrysanthemum morifolium*

Сорт	Висота рослини, см	Кількість суцвіть на рослині, шт.	Діаметр суцвіття, см	Тривалість цвітіння, діб	Декоративність, бал
ДЛФДЖРН5	80,0	1	5,0	59	99

ДЛФЛЕОН1	85,0	1	15,0	59	99
ДЛФМГНМ1	90,0	1	15,0	50	99
ДЛФМГНМ2	90,0	1	15,0	50	99
Коралове намисто	65,0	70	6,0	35	90
Прометей	60,0	45	6,0	45	90
Рожева діадема	50,0	80	6,0	45	90

За проявом морфологічних ознак у досліджуваних сортів спостерігалася наступна тенденція. За ознаками висоти рослини переважали високорослі сорти, за типом рослини – некущові. У кущових сортів хризантеми шовковицелистої домінувала напіввертикальна форма та помірна галуженість куща.

За ознаками кошика виділено сорти із повним кошиком, середніх діаметру і висоти. Лише у сорту ДЛФЛЕОН1 відмічено 2 типи язичкових квіток. У досліджуваних сортів домінував язичковий тип квіток.

За ознаками язичкової квітки у всіх сортів спостерігалася ребриста зовнішня поверхня. У сортів хризантеми шовковицелистої довжина язичкової квітки варіювала від короткої до довгої, а ширина – від вузької до широкої. У всіх сортів відмічено один колір внутрішнього боку квітки. Забарвлення внутрішнього боку квітки варіювало від білого (ДЛФЛЕОН1, ДЛФМГНМ1) до темно-пурпурово-червоного (Коралове намисто) (табл. 2).

Таблиця 2

Морфологічні ознаки сортів хризантеми шовковицелистої
Chrysanthemum morifolium

Ознака	ДЛФДЖРН5	ДЛФЛЕОН1	ДЛФМГНМ1	ДЛФМГНМ2	Коралове намисто	Прометей	Рожева діадема
<i>Ознаки рослини</i>							
Висота	висока	висока	висока	висока	середня	середня	середня
Тип	некущовий	некущовий	некущовий	некущовий	кущовий	кущовий	кущовий
Форма	-	-	-	-	напів-вертикальна	вертикальна	напів-вертикальна
Щільність галуження	-	-	-	-	помірна	нещільна	помірна
<i>Ознаки кошика</i>							
Тип	повний	повний	повний	повний	напів-повний	напів-повний	повний
Діаметр	малий	великий	середній	великий	середній	середній	середній
Висота	середній	високий	середній	високий	середній	середній	середній
Кількість типів язичкових квіток	1	2	1	1	1	1	1
Переважаючий тип	увігнутий всередину	увігнутий всередину	язичковий	язичковий	лопато-подібний	язичковий	лопато-подібний

язичкових квіток							
<i>Ознаки язичкової квітки</i>							
Характер зовнішньої поверхні	ребриста	ребриста	ребриста	ребриста	ребриста	ребриста	ребриста
Довжина	коротка	довга	довга	довга	коротка	середня	коротка
Ширина	вузька	широка	широка	широка	вузька	середня	середня
Форма кінчика	виїмчаста	зубчаста	виїмчаста	виїмчаста	виїмчаста	округла	сосочкоподібна
Кількість кольорів забарвлення внутр. боку	1	1	1	1	1	1	1
Основне забарвлення внутр. боку	темно-зелене	біле	біле	жовто-зелене	темно-пурпурово-червоне	оранжево-коричневе	світло-синьо-рожеве

Таким чином, було встановлено, що за показниками господарської придатності сортів хризантеми шовковицелистої висота рослини становила 50,0-90,0 см; у досліджуваних сортів спостерігалися як поодинокі великі квітки, так і велика кількість дрібних квіток, діаметр яких варіював у межах 5,0-15,0 см; найкоротший період цвітіння спостерігався у сорту Коралове намисто (35 діб), а найдовший – у сортів ДЛФДЖРН5, ДЛФЛЕОН1 (50 діб). У цілому за декоративністю виділено сорти ДЛФДЖРН5, ДЛФЛЕОН1, ДЛФМГНМ1, ДЛФМГНМ2.

За проявом морфологічних ознак у досліджуваних сортів хризантеми шовковицелистої переважали наступні їх ступені виявлення: за ознаками рослини – некущові високі рослини; за ознаками кошика – повний кошик середніх розмірів із язичковим типом квіток; за ознаками язичкових квіток – ребристі, короткі або довгі, широкі квітки одного кольору на внутрішньому боці від світлого до темного забарвлення.

Список використаних джерел: 1. Державний реєстр сортів, придатних для поширення в Україні. 2026. <https://me.gov.ua/view/122407fa-41f9-462e-b529-ce79f8bfecce>. 2. Інформаційно-довідкова система «Сорт». <http://sort.sops.gov.ua/search/search>. 3. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. Львів: Світ, 2005. 456 с. 4. Тихонова О.М., Бондарева Л.М. Вегетативне розмноження CHRYSANTHEMUM KOREANUM MAKAI в умовах ННБК Сумського НАУ. *Вісник Уманського національного університету садівництва*. 2018. № 1. С. 83-86.